

Handläggare

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum

2018-02-05

Ärendebeteckning

KS 2017/0544

Kommunfullmäktige

Plan för resursbortfall inom samhällsviktig verksamhet i Kalmar kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar Plan för resursbortfall inom samhällsviktig verksamhet i Kalmar kommun.

Pandemiplanering för Kalmar kommun upphör därmed att gälla.

Kommunstyrelsen bemyndigas att vid behov göra revideringar av plan för resursbortfall inom samhällsviktig verksamhet.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut ovan, att bemyndiga kommunstyrelsens arbetsutskott att behov göra revideringar av plan för resursbortfall inom samhällsviktig verksamhet.

Bakgrund

Kalmar kommun har sedan tidigare en pandemiplanering som anger kapaciteten hos en viss verksamhet vid ett visst mått av personell frånvaro. Planen är från 2009, samma år som Sverige påverkades av svininfluensan och de flesta myndigheter snabbt tog fram en plan för att kunna prioritera verksamhet och vaccinering av nyckelpersonal. Efterhand som kommunens verksamheter har förändrats, både organisatoriskt och i fråga om verksamhet, har planen fått felaktigheter som idag inte går att applicera på kommunens verksamhet. Det är dessutom rimligt att enbart ta fram en plan för den samhällsviktiga verksamheten, d.v.s. den verksamhet som alltid måste fungera.

Ett förslag till plan för resursbortfall inom samhällsviktig verksamhet i Kalmar kommun har nu tagits fram. Syftet med planen är att den samhällsviktiga verksamheten inom Kalmar kommuns geografiska område ska ha förberett verksamheten för ett bortfall av resurser i form av personal då kommunen i praktiken får svårt att lösa alla förekommande uppgifter. Anledningarna till

bortfallet kan vara flera, bl.a. väderhändelser, epidemier eller en helt eller delvis utslagen infrastruktur.

Representanter för de samhällsviktiga verksamheterna har tillsammans enats om en grundstruktur för att hantera ett omfattande resursbortfall. Arbetsgruppen har tagit fram olika nivåer av numerärt bortfall och kopplat prioriterade verksamhetsområden till ett visst bortfall. Bortfallsnivåerna ska vara angivna i procent eller delar av och verksamheten avgör själv vilka nivåer som ska utgöra brytpunkter.

Verksamheterna har prioriterat alla förekommande arbetsuppgifter inom sin verksamhet. Därefter har man prioriterat personalresursen för att kunna täcka behovet utifrån den prioriterade ordningen. För betydelsen av samhällsviktig verksamhet kan vissa befattningar inom en viss verksamhet bedömas som viktigare än en annan. Detta anges då i texten för respektive samhällsviktig verksamhet.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 16 maj 2017 att skicka förslaget på remiss till berörda instanser. Inga synpunkter har härefter kommit in. Förslaget har informerats i samverkan och i ett tidigt skede togs beslutet att byta namn från det ursprungliga ”plan för personalbortfall” till ”plan för resursbortfall”.

I den samhällsviktiga verksamheten ingår förvaltningar, kommunala bolag, delvis kommunala bolag och förbund. För Kalmarsundsregionens renhållare omfattas endast verksamheternas uppgifter inom Kalmar kommun.

Peo Carlsson
säkerhetssamordnare

Bilaga
Förslag till plan för resursbortfall inom samhällsviktig verksamhet i Kalmar kommun

Plan för resursbortfall inom samhällsviktig verksamhet i Kalmar kommun

Inledning

Kalmar kommun har tidigare haft en pandemiplanering som anger kapaciteten hos en viss verksamhet vid ett visst mått av personell frånvaro. Planen är från 2009, d.v.s. samma år som Sverige i sin helhet påverkades av svininfluensan och de flesta myndigheter snabbt tog fram en plan för att kunna prioritera verksamhet och vaccinering av ”nyckelpersonal”.

Efterhand som kommunens verksamheter har förändrats, både organisatoriskt och i fråga om verksamhet, har planen fått felaktigheter som idag inte går att applicera på kommunens verksamhet. Det är dessutom rimligt att enbart ta fram en plan för den samhällsviktiga verksamheten, d.v.s. den verksamhet som alltid måste fungera. Planen effektueras när de samhällsviktiga verksamheterna når frånvaronivåer som redovisas under respektive verksamhet i planen.

Samhällsviktig verksamhet:

Vad som är samhällsviktig verksamhet är upp till kommunen att avgöra. Begreppet samhällsviktig verksamhet förklaras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som:

”Vårt samhälle måste fungera även vid en allvarlig kris och när det gäller krisberedskap är vissa samhällsfunktioner viktigare än andra. Det är dels de verksamheter som måste fungera för att vi inte ska hamna i allvarliga kriser, dels de som ska hantera kriser när de väl inträffar”.

Avgränsningar:

Endast samhällsviktig verksamhet har bedömts ha ett behov av plan för resursbortfall

(exempel: Kultur- och fritidsförvaltningen bedriver ingen samhällsviktig verksamhet. Om förvaltningen skulle drabbas av ett bortfall kan man enkelt t.ex. stänga fritidsgårdar eller simballen för att på så sätt prioritera om personal internt eller bistå samhällsviktig verksamhet med personalresurser).

Varje verksamhet tar själv bort de arbetsområden som inte är samhällsviktiga.

---

¹ MSB – Vägledning för samhällsviktig verksamhet

(exempel: om brandkåren drabbas av ett personalbortfall bortprioriteras utbildnings- och tillsynsverksamhet för att frigöra personal med brandmanskompetens).

Det är däremot lämpligt att verksamhet, som inte är samhällsviktig, tar fram en handlingsplan utifrån riskbedömning i den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen kapitel 6 punkterna S1 (Pandemi), S2 (Legionella), S3 (Smittspridning), V2 (Oväder) och T4 (Ölandsbron ur funktion).

Södermøre kommunalförvaltning faller under barn- och ungdomsförvaltningen respektive omsorgsförvaltningen.

Följande verksamheter berörs:

Kommunledning och arbetsmiljöenhet	Kommunledningskontoret
Räddningstjänst	Kalmar Brandkår, kommunledningskontoret
Barnomsorg och utbildning	Barn- och ungdomsförvaltningen, Södermøre kommunalförvaltning
Socialtjänst	Socialförvaltningen
Äldreomsorg	Omsorgsförvaltningen, Södermøre kommunalförvaltning
Dricksvattenproduktion	Kalmar Vatten AB
El- och värmedistribution/produktion	Kalmar Energi
Sophantering	Kalmarsundsregionens renhållare (KSRR)
Service och support	Serviceförvaltningen

Kommunledningskontoret

Förvaltningens viktigaste uppgift är att utöva ledning och stöd för kommunens övriga verksamheter. I en krissituation kan Krisledningsnämnden² (kommunstyrelsens arbetsutskott) överta den direkta ledningen över enskild eller samtliga förvaltningar. I normalfall (och även under kris³) leds förvaltningarna av kommundirektören. För att leda kommunen vid en krishändelse krävs en stödjande stab⁴. Staben utgörs av medlemmar från flera förvaltningar och bolag.

Arbetsmiljöenheten bedöms i en epidemi- eller pandemisituation kunna få i uppgift att vaccinera personal inom Kalmar kommun. Arbetsmiljöenheten kan i en akut situation prioritera bort en del av planerad verksamhet och ställa om legitimerad personal att utföra uppgifter som åläggs oss av vår uppdragsgivare.

Kalmar Brandkår svarar för bland annat räddningstjänst inom Kalmar kommun. Beredskap upprätthålls dygnet runt med 20 brandmän och chefer fördelat på styrkor belägna i Kalmar centralort samt i Rockneby, Voxtorp och Påryd. Normalt hålls de stipulerade styrkorna. Undantaget kan vara tillfällig personalbrist vid styrkorna med deltidstjänstgörande personal. För ledning finns en styrkeledare, ett yttre befäl samt en RCB. Samtliga dessa kan fungera som räddningsledare per definition i ”Lagen om skydd mot olyckor” (LSO). Högsta chef är räddningschefen i beredskap, RCB.

När en situation med brist på utbildad personal uppstår så ageras enligt nedan, alternativt enligt RCB:s bestämmande.

1. Personal vid de olika styrkorna beordras att tjänstgöra utanför ordinarie arbetstidsmätt. Brandskyddsenshetens och Utbildningsenhetens arbete ställs in och personalen övergår i enbart operativ tjänstgöring.
2. Styrkereduktion på deltidsstyrkorna. Omfördelas till heltidsstyrkan.
3. Styrkereduktion på heltidsstyrkan. Samråd med andra kommuner. Låna personal.
4. Brandkåren bildar en eller två styrkor av kvarvarande personal på hel och deltid som utplaceras strategiskt inom kommunen.

---

² Se reglemente för krisledningsnämnd samt krisledningsplanen

³ Ansvarsprincipen enligt MSB ”Arbetet med samhällets krisberedskap utgår från ansvarsprincipen, vilket innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar under kris- och krigssituationer”.

⁴ Se krisledningsplanen

Till samhällsviktig verksamhet inom kommunledningskontoret räknas:

Kommunledning	Ledningsfunktion
Krisledningsnämnd	Politisk ledning
Krisledningsstab	Ledningsfunktion
Arbetsmiljöenhet ⁵	Hälso- och sjukvårdsfunktion
Kontaktcenter	Kommunikation
Kalmar Brandkår	Räddningstjänst

---

⁵ I händelse av pandemi/motsv.

Barn- och ungdomsförvaltningen och Södermöre kommunalförvaltning

I händelse av extra ordinär händelse har barn- och ungdomsförvaltningen och Södermöre kommunalförvaltning tagit fram en strategi för att kunna hantera den typen av situation. Om en sådan omfattande händelse sker berör det i hög grad skolverksamheterna inom de båda förvaltningarna. Skola och förskola är verksamheter som innebär omfattande möten med människor, såväl yngre som äldre, varför risk för t.ex. smittspridning och svårigheter att upprätta verksamhet kan förutses.

Särskilt viktig verksamhet

Skol- och förskoleverksamhet är lagstadgad och måste så långt som möjligt bedrivas i oförändrad omfattning även under en extra ordinär händelse.

I steg 1: ska förskola, förskoleklass, särskola och grundskolan årskurs 1-6 liksom fritidshem prioriteras framför grundskolans årskurs 7-9. En stängning av verksamhet för barn under 12 år skulle få stora samhällskonsekvenser genom att vårdnadshavare då måste stanna hemma från sitt arbete.

I steg 2: prioriteras förskola framför förskoleklass, grundskola och fritidshem.

I viktningen mellan förskola och grundskola med sina omsorgsformer så har förskolan en högre prioritering.

Strategi för att upprätthålla bemanning

För att kunna upprätthålla verksamheten med sänkta ambitioner men med rimlig säkerhet och trygghet för barn är en bemanning av 50 % av ordinarie personalstyrka under högst 14 dagar gränsen. Mindre enheter ska slås samman med större för att på så sätt klara verksamheten.

I första hand ska en omDisposition göras av personal inom skolan mot förskola enligt prioritering i steg 2. Det kan även bli nödvändigt att omDispositionera andra yrkesgrupper inom de båda förvaltningarna.

För att klara verksamheten kan en omfattande rekrytering av vikarier behövas samt tillfällig anställning av pensionerad person med tidigare erfarenhet från förskola och skola.

Implementering av plan

Planen ska implementeras i alla led på chefsnivå inom barn- och ungdomsförvaltningen och Södermöre kommundelsförvaltning oavsett verksamhet. Planen kommer att finnas i förvaltningarnas verksamhetsledningssystem.

Beroenden som finns

Verksamheten är beroende av att transporter för livsmedel kan upprättas samt att det finns tillgång till vatten, elektricitet och avlopp.

Omsorgsförvaltningen och Södermöre kommundelsförvaltning

Omsorgsförvaltningens och Södermöre kommundelsförvaltnings verksamhet inom äldreomsorg är en synnerligen viktig funktion som stora delar av kommunens invånare får stöd ifrån. Det är därför viktigt att äldreomsorgen har en hög prioritering i kommunens krishantering. Avsnittet omfattar båda förvaltningarna.

1. Hur hanterar vi 10, 25 och 50 procents frånvaro under:

A) En dag

10 % frånvaro går att lösa i verksamheten via ordinarie poolverksamhet oavsett den tidsaspekt som anges.

25 % frånvaro under en dag går att lösa via ordinarie poolverksamhet samt genom förflyttningar och att inbeordra ledig personal. För att lösa detta krävs även att beviljade semesterar dras in.

50 % frånvaro under en dag löser omsorgsförvaltningen genom ordinarie prioriteringslista för arbetsuppgifter samt omfördelning av personal mellan enheterna.

B) En vecka

25 % under en veckas tid bör även lösas via ovan beskrivna insatser.

Vid 50 % frånvaro under en veckas tid behöver omsorgsförvaltningen hjälp från övriga förvaltningar genom omdisponering av befintlig personal.

C) Två veckor

25 % frånvaro under två veckor och uppåt löser omsorgsförvaltningen genom ordinarie prioriteringslista för arbetsuppgifter samt omfördelning av personal mellan enheterna.

Vid 50 % frånvaro under en veckas tid eller längre behöver omsorgsförvaltningen hjälp från övriga förvaltningar genom omdisponering av befintlig personal. Alternativ finns även att ta hjälp från vård- och omsorgsprogrammet samt de vuxenutbildningar som finns i samhället. Möjlighet finns även att kontakta arbetsförmedling och arbetsmarknadsenheten för ytterligare arbetskraft. Ytterligare en möjlighet att få i arbetskraft finns genom kontakt med asylboenden och den kompetens och kraft som finns där.

D) En månad

Se ovan.

2. Nyckelbefattningar för respektive verksamhet

För omsorgsförvaltningen gäller ordinarie kontaktlista för krishantering som finns i verksamhetshandboken under *"Omsorgsförvaltningens telefonlista vid kris och särskilda händelser"*. Det som tillkommer denna lista är enhetschef för respektive enhet samt sjuksköterskor och undersköterskor som arbetar i enheten. Viktigt är att kontakt etableras med fackliga samverkansparter för information.

Prioritet:

1. Förvaltningschef
2. Administrativ chef/biträdande förvaltningschef
3. Verksamhetschef hälso-och sjukvård
4. Enhetschefer
5. Sjuksköterskor
6. Undersköterskor

3. Samverkan

Facklig samverkan sker i ordinarie forum både på lokal och central nivå.

4. Prioriteringsordning (sett ur pandemiperspektivet för vaccination)

Omsorgsförvaltningens prioriteringsordning för vaccination sett ur pandemiperspektivet blir efter den ordning som finns för nyckelbefattningar bortsett från att sjuksköterskor och undersköterskor går under samma prioriteringsordning.

5. Kostnader för hantering

En dag med 10 % sjukfrånvaro är ingen kostnad utöver normal kostnad för sjukfrånvaro då karensdag infinner sig.

10 % sjukfrånvaro

En dag inga extra kostnader utöver det normala p.g.a. karens.

En vecka 400 000 kronor

TVå veckor 900 000 kronor

En månad 1 000 000 kronor

25 % sjukfrånvaro

En dag inga extra kostnader utöver det normala p.g.a. karens.

En vecka 1 000 000 kronor

TVå veckor 2 300 000 kronor

En månad 2 500 000 kronor

50 % sjukfrånvaro

En dag inga extra kostnader utöver det normala p.g.a. karens.

En vecka 2 200 000 kronor

TVå veckor 4 700 000 kronor

En månad 5 200 000 kronor

Dessa kostnader är utöver ordinarie lönekostnader, exklusive eventuell fyllnads-, mertids- och övertidsersättning. Förutom kostnader som är direkt riktat mot personalkostnader finns flera andra tänkbara kostnader i anslutning till pandemiutbrott. Till dessa hör exempelvis barnomsorg och logi för personal som arbetar under en längre period.

När blir det ett extraordinärt läge?

Redan från dag 1 kan omsorgsförvaltningen hamna i ett extra ordinärläge. Det beror på mängden frånvarande personal samt möjligheten att få in vikarier.

7. Hur hanterar vi information till kommunens invånare vid ett visst läge?

Nyckelbefattning kontaktar förvaltningens kommunikatör som följer befintlig kommunikationsplan. (*Starta krisinformationsorganisationen och*) förbered information till radio, tv, tidningar, information till allmänheten samt interninformation (se "informationsplan").
(*Se över möjligheten att samordna informationen med övriga myndigheter och organisationer.*)

8. Behov av vatten, el, värme

Vård-och omsorgsboenden är i behov av vatten, el och värme för att klara driften av verksamheten.

9. Bemanning

Hög: om verksamheten inte genomförs kan det leda till kris i samhället, alternativt är verksamheten nödvändig för att hantera en redan inträffad kris.

Mellan: om verksamheten inte genomförs, kan det leda till svårigheter för allmänheten.

Låg: om inte arbetet genomförs nu kan det göras senare.

10. Prioriterade insatser och enheter

Vid en pandemi är det av vikt att både hemtjänst och vård- och omsorgsboenden drivs med en så oförändrad verksamhet som möjligt. När bristen på personal blir så stor att det påverkar möjligheten att följa ordinarie schema och utföra planerade dagliga insatser krävs en prioritering av insatser samt vilka av förvaltningens enheter som bör upphöra med hela eller delar av sin verksamhet för att omdisponera personal till prioriterade enheter och uppgifter.

Scenario	Åtgärd	Konsekvens
Hemtjänstgruppernas bemanning reduceras så att ordinarie verksamhet inte kan bedrivas. Boendeenheternas reduceras bemanning reduceras så att ordinarie verksamhet inte kan bedrivas.	Insatser som prioriteras är personlig omsorg (mat, dryck, medicin, andra livsuppehållande insatser, toalettbesök) Sociala aktiviteter, städning och andra serviceinsatser utförs ej. Växelvårdsplatser stängs. Basala hygienrutiner ska följas.	De omsorgstagare som har störst omvårdnadsbehov prioriteras. Alla beviljade insatser blir inte utförda. Personal kan flyttas till annan arbetsplats inom omsorgsförvaltningen.
Hemtjänstgruppernas bemanning reduceras så att verksamhet inte kan bedrivas.	Förtäta placeringar på boenden för att flytta in omsorgstagare från ordinarie boende	Personal flyttas till annan arbetsplats inom omsorgsförvaltningen. Omsorgstagare tvingas flytta in på boende för att säkerställa vård-och omsorg.
Arbetsledningen reduceras så att ordinarie verksamhet inte kan bedrivas.	Enhetschefens uppgift blir att se till att arbetet fungerar enligt prioriteringar. Teamets enhetschefer backar upp varandra	Administrativa uppgifter får stå tillbaka Beordring av personal kan förekomma.
Serviceförvaltningens kostverksamhet reduceras	Matdistribution prioriteras	Boendeenheterna kan få klara matlagning själva med enklare rätter (kräm, soppa, gröt etc)
Teknikpersonal reduceras	Transporter av mat till ordinarie boende prioriteras. Hantering av sopor, tvätt och riskavfall prioriteras. Installation av nya trygghetslarm prioriteras inte.	Förskjutning av tider på leveranserna Icke prioriterade vaktmästaruppgifter ställs in. Beslut gällande trygghetslarm verkställs i den mån det är möjligt.

Kalmar kommun

Plan för resursbortfall

Träffpunkter/Dagverksamheter	Verksamheterna stängs. Omdisponering av personal.	Ökat tryck på hemtjänsten kan uppstå.
Resurscentrum	Rekrytering av extra timvikarier görs i förebyggande syfte.	Brist på vikarier även om extra anställning har gjorts.
Biståndshandläggning	Verkställigheten får påbörja vissa insatser utan utredning och beslut. Fatta beslut per tfn, med uppföljning/omprövning senare.	Beslut blir ej verkställda. Personal flyttas till annan arbetsplats inom omsorgsförvaltningen.
Sjuksköterskebemanningen minskar till hälften i ett team	Omfördelning mellan teamen görs av respektive enhetschef. Endast planerade insatser och akuta insatser kan utföras. Antal timanställda sjuksköterskor ökas. Beviljade semestrar och ledigheter dras in.	De mest sjuka prioriteras efter prioriteringslista Inplanerade besök kan förskjutas eller förkortas. Behov av ökat samarbete meddelegerad personal. Timanställda sjuksköterskor måste introduceras i flera områden
Sjuksköterskebrist i flera team jourtid	Bevakningslistor införs för alla teamen	Säkerhetsställa patientsäkerheten
Sjuksköterskebrist i flera team dagtid	Bevakningslistor införs i alla team även dagtid	Säkerhetsställa patientsäkerheten
Rehabpersonal reduceras till hälften	Insatser för trygghet och säkerhet prioriteras t.ex. personliga hjälpmedel, personliftar och hjälpmedelssängar Tillfälliga mindre förråd inrättas på korttidsenheterna.	Träning på dagverksamheterupphör. Ej akuta hjälpmedelsbehov längre väntetid.
Akuta hembesök initierade från landstinget ökar	Sjuksköterskorna i ”vaccinationsgruppen” ansvarar tillsammans med ord. sjuksköterska för hembesök gällande bedömning av ev. behov av läkarkontakter för influensasjuka	Minska smittspridningsrisken
IT- stöd för journalsystemet i Procapita Inte tillgängligt	Enligt gällande rutiner för manuell journalföring ska det finnas ett ex. utskrivet i varje team	Kan ej läsa eller dokumentera i journal. Mer tidskrävande

Serviceförvaltningen

Serviceförvaltningen ansvarar för att det finns ändamålsenliga lokaler, varor, fordon, fastighetsservice, upphandlings-, transport-, verkstads-, IT-, kost- och städtjänster till kommunens verksamheter. Serviceförvaltningen ansvarar även för parker, grönområden och friluftsverksamhet.

Serviceförvaltningen har ingen samhällsviktig verksamhet, men för att kommunens samhällsviktiga verksamhet ska fungera krävs en hel del intern service, framför allt IT, kost, transporter, fastighetsservice och inköp.

IT:s verksamhet

Verksamhet IT består av fyra enheter som tillsammans ansvarar för hela Kalmar kommuns IT-miljö och arbetar med att leverera en stabil och säker IT-funktion till kommunens anställda och skolelever. IT hanterar kommunens cirka 5 500 datorer, 6 500 administrativa konton med 500 program samt 15 000 utbildningskonton med cirka 350 program. Kalmar kommun har 200 servrar, varav 154 virtuella. De hanterar cirka 36 000 gb data, som säkerhetskopieras en gång i timmen. Servrarna tar emot cirka en miljon e-post per vecka. Dessutom hanteras cirka 4 800 telefonanknytningar.

Kost omsorgs verksamhet

Kost omsorg ansvarar för matförsörjningen till Kalmar kommuns vård- och omsorgsboende, tillhörande restauranger, träffpunkter, dagliga verksamheter samt mat till personer med beslut om matdistribution. I vissa delar av kommunen lagas även mat till skola och förskola. Det innebär tillagning och servering av cirka 1800 portioner lunch varav cirka 300 portioner matdistribution och cirka 500 portioner middag. Verksamheten är igång årets alla 365 dagar.

Produktionen är utspridd i fyra centralkök, två tillagningskök och två serveringskök. Centralkök innebär att mat lagas och skickas till verksamheter som ligger utanför huset. Tillagningskök lagar mat till verksamheter inom huset. Serveringskök tar emot och serverar mat inom huset med viss beredning av tillbehör samt lättare livsmedelsberedning.

Bemanningen i varje kök varierar från en personal till uppåt 12 personal per dag. Eftersom verksamheten är i gång årets alla 365 dagar är det totala antalet personal fler än så, för att täcka lediga dagar med mera. Totalt arbetar 55 personer inom Kost omsorg. Generellt är kostverksamheten känslig för personalbortfall. Det mesta lagas från grunden och övriga sysslor som hantering av beställningar från kunder och till leverantörer, packning, servering, disk och städning är personalkrävande.

Brytpunkter

Små kök med endast en eller få personal är mest sårbara, eftersom frånvaron måste ersättas. Verksamheten i stort blir mer sårbar ju fler kockar som saknas, eftersom det är brist på vikarier med kockkompetens. Nuvarande hantering vid personalbrist är tillsättning av vikarier och när detta inte är möjligt sker personalflyttningar mellan köken.

Redan en frånvaro på 25 procent är kännbar i kostverksamheten. Man kan bland annat behöva minska på utbudet av måltider, justera matsedeln, minska på tillbehören eller gå över till engångsmaterial istället för porslin. Varaktighet med dessa justeringar är cirka tre veckor.

Vid en frånvaro på 50 procent tvingas kostverksamheten genomföra ovanstående förändringar samt göra sammanslagningar av produktion, viss skifte från leverans av varm till kyld mat, stänga restauranger och mindre kök. Varaktighet med dessa justeringar är cirka en vecka.

Samverkan mellan Kost omsorg och Kost skola kommer ske när så är möjligt.

Längre perioder eller större personalbortfall skulle innebära ytterligare prioriteringar av kundgrupper och sammanslagning av kök samt kräva hjälp av personal utanför kostverksamheten. Det kan också komma innebära skiftarbete för produktion av kyld mat, vilket kan resultera i att dygns- och veckovila tillfälligt bryts.

Följande samhällskritiska funktioner och tjänster är kostverksamheten beroende av:

Färskt och rent vatten samt fungerande avlopp	<i>Kalmar Vatten</i>
El	<i>Kalmar Energi, EoN</i>
Fungerande leveranser av livsmedel och förpackningsmaterial	<i>Samlastningscentralen, upphandlade leverantörer</i>
Leveranser av färdig mat till kund	<i>Upphandlade transportörer, interna och externa</i>
Leveranser av kemikalier och engångsmaterial	<i>Centralförrådet och dess underleverantörer</i>
Akutservice storköksutrustning och disk	<i>Upphandlade leverantörer</i>

Kost skolas verksamhet

Kost skola ansvarar för matförsörjningen inom Kalmar kommuns grundskolor och förskolor. Det innebär tillagning och servering av cirka 10 000 portioner lunch samt omkring 6 000 portioner frukost och mellanmål till barn i förskola och fritidshem. Verksamheten är igång måndag till fredag och styrs av skolans läsårstider samt förskolans och fritidshemmens öppettider. Utöver detta levereras lunch och middag samt varor till frukost, fika och kvällsmål året runt till cirka 25 boende på Ljungbyhemmet.

Produktionen är utspridd i 34 tillagningskök varav ungefär hälften skickar färdig lunch till andra mindre enheter. Det finns över 40 mindre kök som tar emot och serverar färdig lunch, ett fåtal av dem kokar potatis, ris och pasta och får resten färdigt. I samtliga kök bereder man dessutom frukost och mellanmål.

Bemanningen i varje kök baseras på antalet portioner som produceras och kan därför variera från en person till uppåt tio personer. Generellt är kostverksamheten känslig för personalbortfall. En stor del av maten lagas från grunden och övriga sysslor som servering, disk och städning är personalkrävande.

Brytpunkter

Små kök med endast en person är mest sårbara vid personalbortfall. Verksamheten i stort blir mer sårbar ju fler kockar som saknas eftersom det finns få vikarier med kockkompetens.

Redan en frånvaro av personal på 25 procent är kännbar i kostverksamheten beroende på var den uppstår. Man kan behöva minska på utbudet av måltider, justera matsedeln, minska på tillbehören eller gå över till engångsmaterial istället för porslin.

Vid en frånvaro av personal på 50 procent tvingas kostverksamheten genomföra flera av ovanstående förändringar och stänga vissa kök.

Följande samhällskritiska funktioner och tjänster är kostverksamheten beroende av:

Färskt och rent vatten samt fungerande avlopp	<i>Kalmar Vatten</i>
El	<i>Kalmar Energi, EoN</i>
Fungerande leveranser av livsmedel och färdig mat	<i>GDL, Aktiva</i>
Fungerande leveranser av kemikalier	<i>Centralförrådet</i>

Fastighetservice verksamhet

Fastighetservice ansvarar för den löpande driften, skötseln och det akuta underhållet. I åtagandet ingår att åtgärda och förebygga fel, hantera beställningar som inkommer internt och från våra hyresgäster. Fastighetservice hanterar bland annat samtliga larmfunktioner anslutna till fastigheterna; brandlarm, styrdatorlarm (värmeförsörjning), passagesystem och till viss del skolornas inbrottslarm.

Brytpunkter

Nyckelfunktioner är felanmälan, tre stycken arbetsledare och enhetschef samt dygnetrunt- beredskapen.

Vid en frånvaro av personal på 50 procent klarar inte fastighetservice sin verksamhet utan kännbara problem vid normalveckor. Inträffar frånvaron vid starkt och långt oväder (tre dagar och längre) snö, regn, blåst med mera blir det mycket svårt att klara de akuta problemen.

Vid en frånvaro på 75 procent är situationen ohållbar, med följd av stora driftstörningar i fastigheterna.

Följande tjänster/funktioner är Fastighetservice beroende av:

El	<i>Kalmar Energi, EoN</i>
Fjärrvärme	<i>Kalmar Energi, EoN</i>
Externa företag för värme, el, kyla.	<i>Vi behöver använda oss mer av externa tjänster vid stor egen frånvaro.</i>
Telefoni, nätverk	<i>IT-enheten</i>

Förrådets verksamhet

Centralförrådet på Torsåsgatan arbetar med materialhantering samt distribution och är kommunens leverantör av förbrukningsmaterial. På Centralförrådet finns cirka 3 500 lagerförda artiklar främst för skola, omsorg, lokalvård och kontor. 2 000 ordrar hanteras varje månad och distribution sker med egen turbil.

Nyckelfunktionerna på Centralförrådet är inköpare, förrådsassistent samt chaufför.

Brytpunkter

Vid en frånvaro av personal på 50 procent klarar Centralförrådet sin verksamhet relativt bra beroende på var frånvaron uppstår samt under hur lång tid frånvaron pågår. Totalt finns åtta anställda. Inköp kan göras av ett flertal anställda oavsett befattning. Förrådsassistenter som tar emot varuleveranser samt tar emot och färdigställer order till kund kan vid akuta fall ersättas med personal ifrån övrig kommunal verksamhet (t.ex. lokalvårdens pool). Dock krävs minst två ordinarie förrådsassistenter. Distributionen kräver minst en chaufför.

Vid en frånvaro på 75 procent har Centralförrådet en kritisk situation. Besökande kunder kommer att prioriteras. Inköp, distribution samt färdigställande av kundorder kan prioriteras ned under en kortare period (max sju dagar). Enstaka akuta kundbeställningar kan levereras. Med personalförstärkning från övrig kommunal verksamhet kommer omsorgsförvaltningens ordrar att prioriteras och distribueras.

Följande tjänster är Centralförrådet beroende av:

El	<i>Kalmar Energi, EoN</i>
Telefoni, nätverk	<i>IT-enheten</i>

Transportcentralens verksamhet

Transportenheten består av tre verksamheter; åkeri, leasing och verkstad. Åkeriet tillhandahåller transporter till förvaltningar och kommunala bolag. Åkeriet förfogar över sex anläggningsbilar, fyra kranbilar, två hjullastare samt sopsugbil.

Leasingverksamheten förser förvaltningar och bolag med olika fordon och maskiner. I vagnparken finns exempelvis cirka 440 fordon under 3,5 ton.

Verkstaden servar och reparerar till största delen fordon som ingår i leasingverksamheten, men utför även andra arbeten så som smide och svetsarbeten. SF produktion, Kalmar Vatten, Kalmar Energi med flera finns bland kunderna.

Brytpunkter

Vid större personalbortfall på åkeriet prioriteras samhällsnyttiga funktioner så som vattenförsörjning, energiförsörjning och snöröjning. Underhållsarbeten och nyanläggningar prioriteras ner. Extern kapacitet hyrs in för att täcka upp allt för stora personalbortfall.

Leasingverksamheten har ingen direkt samhällsnyttig funktion varvid den för åkeri och leasing gemensamma administrationen kan prioritera åkeriverksamheten.

Verkstaden prioriterar ner service och underhåll för att fokusera på reparationer. Vid stora personalbortfall används externa verkstäder.

För åkeri och verkstad är det till stor del våra brukares prioriteringar som styr vilka prioriteringar som ska göras.

Följande tjänster är Transport beroende av:

El	<i>Kalmar Energi, EoN</i>
Telefoni, nätverk	<i>IT-enheten</i>
Drivmedelsleverans	<i>Energifabriken, Circle-K</i>

Socialförvaltningen

Socialförvaltningen ansvarar för de uppgifter som kommunen har inom socialtjänsten avseende individ och familjeomsorg och stöd och service till personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar. Socialförvaltningen ansvarar också för ensamkommande flyktingbarn, tillstånd och tillsyn för alkohol och tobak samt kontroll av receptfria läkemedel. Enligt socialtjänstlagen är socialtjänsten till för de mest utsatta människorna i samhället.

Vid händelse av plötsligt resursbortfall är det framför allt verksamheterna bostad med särskild service, personlig assistans, HVB-boenden och handläggning av omedelbara omhändertaganden samt utbetalning av försörjningsstöd som är särskilt sårbara och bedöms som högrisk.

Utav socialförvaltningens ca 150 arbetsplatser är det ca 120 verksamheter som bedriver verksamhet dygnet runt. Här bor nästan 500 brukare/klienter, både vuxna och barn, med behov av stort stöd för sin livsföring.

Vi dessa boenden är personalgrupperna små, mellan 6-8 personal per verksamhet, oftast är det endast 1 personal i tjänst nattetid. De olika boendena är utformade och anpassade utifrån brukarnas funktionshinder som både kan vara fysiska och psykiska. Det innebär att möjligheterna att flytta om brukarna till andra lokaler/boenden är starkt begränsade. Därför är det i första hand personal som måste omfördelas mellan de olika arbetsplatserna. Vid händelse av plötsligt personalbortfall bedöms verksamheter som t.ex. daglig verksamhet, korttidstillsyn, öppenvårdsinsatser m.fl. att stängas vilket möjliggör omfördelning av personal.

Hantering av försörjningsstöd och handläggning av omedelbara omhändertaganden av barn och vuxna missbrukare tillhör också socialförvaltningens mest sårbara verksamheter. Även här sker prioritering av handläggning så att de mest samhällsviktiga funktionerna kan vara bemannade. Möjlighet finns att flytta handläggare som inte jobbar med de mest samhällsviktiga funktionerna till boende eller andra viktiga uppgifter.

De verksamheter som bedöms som högrisk vid plötsligt resursbortfall under 1-14 dagar är:

- Gruppboendestäder, område funktionsnedsättning, dygnetrunt-verksamhet året runt (både vuxna och barn). Bedömd minimibemanning: dagtid 50 % -70 %, nattetid 100 % av ordinarie bemanning.
- Gruppboendestäder, område socialpsykiatri, dygnetrunt-verksamhet (vuxna). Bedömd minimibemanning: dagtid 50 % -80 %, nattetid 100 % av ordinarie bemanning.
- Personlig assistans, dygnetrunt-verksamhet. Bedömd minimibemanning: dagtid 50 % - 100 %, nattetid 100 % av ordinarie bemanning men det beror på svårighetsgrad i ärendet. Stöd från anhöriga kan vara en lösning för att klara akut bemanningsbehov.

- Mobilt team missbruk. Minimibemanning bedöms till 40 % av ordinarie bemanning.
- HVB-boenden, dygnetrunt-bemanning. Bedömd minimibemanning: dagtid 40 % -100 %, nattetid 100 % av ordinarie bemanning. Det är minderåriga barn som bor i HVB-boenden. Behov av bemanning kan variera och avgörs av barnens ålder vid boendena.
- Handläggning av försörjningsstöd – för att klara klienters försörjning sker en omfördelning av handläggare från icke akut handläggning. Minimibemanning bedöms till 70 % av ordinarie bemanning.
- Handläggning av omedelbart omhändertagande av barn och vuxna missbrukare – skyddsbedömningar av barn och vuxna måste prioriteras i handläggningen. Minimibemanning bedöms till 50 % av ordinarie bemanning. Omfördelning sker av personal från icke akut handläggning.
- Nattpatrull – täcker bemanning vid servicebostäder. Minimibemanning bedöms till 50 % av ordinarie bemanning.
- Administrativ personal – överföring betalfil av försörjningsstöd till klienter. Minimibemanning är 50 % av ordinarie personal.
- Bemanningsservice – fördelning av personal från bemanningspoolen. Minimibemanning bedöms till 50 % av ordinarie bemanning.
- Vaktmästeri – för att klara transporter, säkerhet, passersystem etc krävs en minimibemanning på 50 %.
- Ledningsgrupp – förvaltningens krisgrupp. Minimibemanning bedöms till 40 % av ordinarie bemanning.

Förutom ovanstående tillkommer följande verksamheter vid plötsligt resursbortfall under 1-30 dagar

- Servicebostäder både område funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Bedömd minimibemanning 50 %-70 %, nattetid 100 % av ordinarie bemanning.
- Förmedling av övergångsbostäder – Minimibemanning 50 % av ordinarie bemanning

Planen läggs ut i verksamhetshandboken. Information ska även ges vid verksamhetsområdenas ledningsgrupper för att planen ska implementera i verksamheterna.

I bilagor finns den inventering som skett för samtliga verksamheter inom socialförvaltningen där riskbedömning gjorts utifrån hög- mellan- och låg risk. Dessutom framgår minimibemanning för varje verksamhet.

Hög risk = *direkt fara* för liv och hälsa

Mellanrisk = *ej omedelbar fara* för liv och hälsa

Låg risk = *ingen fara* för liv och hälsa under de första 14 dagarna

Kalmar Energi

Kalmar Energi har sina huvudverksamheter inom områdena

- Distribution av el och värme
- Produktion av el och värme
- Fiber och bredband

För att beskriva konsekvenserna vid ett personalbortfall har delarna i de olika verksamheterna prioriterats, se tabell 1.

1. **Hög**, utan dessa delar uppstår allvarliga störningar mer eller mindre omedelbart t.ex. inom värme, el och fiberkommunikation.
2. **Mellan**, utan dessa delar uppstår problem efter en viss tid.
3. **Låg**, dessa delar är inte akuta för verksamheterna utan kan till stor del hanteras i efterhand.

För att bedriva verksamheterna finns beroenden av andra delar utanför företaget:

- Stadsvatten till processen för att upprätthålla produktionen på Moskogen
- Bränsle till fordon för personal-, bränsle-, och asktransporter

Kalmar Vatten

Kalmar Vatten arbetar huvudsakligen med vattenförsörjning, avloppshantering, underhåll och utbyggnad av ledningsnät. Utifrån ett samhällsviktigt perspektiv är vattenförsörjning och avloppshantering väsentliga. Vattenförsörjningen innefattar vattenverk, vattentorn, infiltrationsverk, ledningsnät och övriga anläggningar. Avloppshanteringen är beroende av reningsverk, pumpstationer och ledningsnät.

Vid en frånvaro av personal på 50 % klarar Kalmar Vatten sin verksamhet relativt bra beroende på vart frånvaron uppstår. Kritiska verksamheter är dricksvatten, avloppsreningsverk och el/mekanik. Inom dessa verksamheter krävs specifika kunskaper och de är något färre än för t ex underhåll för ledningsnät där vi har ett flertal personer som klarar läckor, stopp osv.

Vid en frånvaro på 75 % (beroende på personalkategori) uppstår en kritisk situation. Kalmar Vattens prioriterade områden är dricksvatten, avloppsrening, elektronik/mekanik, akuta åtgärder ledningsnät, spolbil, information, IT och ledning. Inom spolbil, information, IT och ledning finns möjligheter att ta in resurser från entreprenörer och Kalmar Kommun. Verksamheter som ledningsutbyggnad och projektering kan prioriteras ner och personal kan vara behjälplig för mer akuta arbetsområden.

Implementering av planen:

Kalmar Vatten övar krisledning kontinuerligt två gånger per år. Planen för resursbortfall ingår i krisplanen.

Kalmarsundsregionens renhållare (KSRR)

KSRR ansvarar för insamling och behandling av hushållsavfall inom Kalmar, Mörbylånga, Nybro, Oskarshamn och Torsås kommun. Våra viktigaste områden som kommer att prioriteras vid personalbrist är främst insamling av hushållsavfall, öppethållandet på Moskogens avfallsanläggning samt arbetsledarna. KSRR är beroende av drivmedel till fordonen, el och vatten från extern leverantör. Vid en omfattande vaccinering, i samband med en pandemi, av i första hand renhållningsarbetare och arbetsledarna är KSRR beroende av företagshälsovården.

KSRR ser också möjlighet till samarbete med Kalmar kommun gällande uppgifter inom lön, ekonomi, IT och kundtjänst.

Slutsatser och fortsatt arbete:

1. Alla kommunala verksamheter, oavsett om de är samhällsviktiga eller inte, måste planera för resursbortfall. Verksamheter som inte är samhällskritiska ska inom rimliga gränser kunna omfördela personal till samhällsviktig verksamhet.
2. Alla samhällsviktiga verksamheter måste planera för alternativ till de kritiska beroenden som finns, exempelvis var man får tag på drivmedel om inte ordinarie leverantör kan leverera eller om inte IT-stödet fungerar.
3. På kommunlednings- och förvaltningsnivå måste prioriteringar mellan kommunala verksamheter kunna göras i ett tidigt skede av ett (omfattande) personalbortfall. På verksamhets- och enhetsnivå behöver personal, på individ- eller befattningsnivå, planeras för att säkerställa prioriteringar inom verksamheten/enheten.
4. Kritiska beroenden som rör personal behöver förtydligas ytterligare för all verksamhet. Vilka konsekvenser får kommunens verksamheter om ett visst antal föräldrar måste vara hemma med sina barn därför att det inte finns tillräckligt med personal på förskolorna?
5. HR behöver tillsammans med arbetstagarorganisationerna ta fram en process för att tillfälligt omfördela personal mellan verksamheter
6. Man bör utveckla tanken att omfördela personal mellan Kalmar, Mörbylånga, Borgholms kommun i samband med en omfattande avstängning av Ölandsbron. Detta är att betrakta som en extraordinär händelse och skulle komma att gynna alla inblandade kommuner och Landstingets verksamheter